

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

Karta nr

1. Nazwa

ZESPÓŁ FOLWARCZNO - PARKOWY

2. Czas powstania

przełom XIX / XX w.
lata 20. XX w.

3. Miejscowość

NOWE OSTROWITE

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

4. Adres

Nowe Ostrowite 13

5. Przynależność administracyjna

województwo: pomorskie

powiat: chojnicki

gmina: Chojnice

6. Formy ochrony

<p>8. Historia, opis i wartości</p> <p>Duża wieś sołectwa gminy Chojnice licząca 492 mieszkańców (dane z XII 2019 r.). Ostrowite pojawiło się w zapisach historycznych po raz pierwszy (jako Ostirwig) w momencie lokacji w 1338 r. W 1408 r. Heinrich von Schwelborn nadał w zamian za czynsz Hannesowi Sulesdorf i mieszkańcom pobliskie Jezioro Ostrowite z wyjątkiem wyspy, którą zatrzymał dla zakonu krzyżackiego. W 1402 r. powstał istniejący do dziś ceglany gotycki kościół parafialny, konsekrowany w 1435 r. Ostrowite miało wówczas status parafii w dekanacie tucholskim i należało do archidiecezji gnieźnieńskiej. W wyniku wojen polsko – krzyżackich Ostrowite utraciło sporą część mieszkańców. Zakon krzyżacki sprowadził na te tereny z terytorium Niemiec z Westfalii (najwięcej z okolic Osnabrück), osadników, byli nimi tzw. Kosznajdrzy – katolicki lud rolniczy. Kosznajdrzy stanowili świadomą swego pochodzenia i odrębności kulturowej grupę etniczną. Potomkowie osadników z XV wieku zamieszkiwali Ostrowite i pobliskie wsie, zachowując wiarę katolicką, język dolnoniemiecki i kulturę niemiecką, aż do końca II wojny światowej. W XIX wieku pojawił się określający ich termin Kosznajdrzy, a rejon ich zamieszkania, za którego centrum uważane było Ostrowite, nazywano Kosznajderia. Sołectwo Ostrowite graniczy z następującymi sołectwami gminy Chojnice: Silno, Granowo, Nowe Ostrowite (wydzielone z sołectwa Ostrowite w 2010 r.) i Ciechocin. We wsi Ostrowite znajduje się wpisany do rejestru zabytków kościół pod wezwaniem św. Jakuba Apostoła. Świątynia została zbudowana w 1402 r., z inicjatywy Zakonu Krzyżackiego.</p> <p>Zachowane budynki gospodarcze tworzą zamknięty dziedziniec. Budynki w konstrukcji murowanej, tynkowane i z cegły o zróżnicowanym detalu architektonicznym. W jednym z nich zachowana więzarska więźba dachowa. Dachy o różnym stopniu nachylenia – dwuspadowe, kryte blachą i eternitem. Na terenie zachowany częściowo starodrzew – robinie akacjowe, buki. Zachowana brama do dworu.</p> <p>Wartość: wysoka</p>	<p>9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji</p> <p>Stan zachowania: dobry, średni i zły Zły stan budynku gospodarczego – obory (spękania, ubytki, przemurowania, zły stan stolarki) Budynki gospodarcze tynkowane w dobrym stanie technicznym, elewacje - stan średni (ubytki tynku).</p> <p>Zachować budynek, jego bryłę i formę. Budynek ceglany poddać kapitalnemu remontowi. Wymienić pokrycie dachowe na blachę tytan- cynk. Uporządkować teren wokół . Przeprowadzić inwentaryzację starodrzewia i dokonać cięć pielęgnacyjnych.</p>
<p>10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)</p> <p>Pracownia Projektowo – Urbanistyczno – Konserwatorska „ABAKUS” Chorzów, grudzień 2024 r. mgr inż. arch. Łukasz Niewiara mgr Ewa Pilarska- Świerszcz</p>	<p>11. Zatwierdzenie karty (podpis Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków)</p> <p>*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków</p>

